

EUROPOS HUMANITARINIO UNIVERSITETO 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 ir 2022/2023 M.M. VEIKLOS REZULTATAI

EHU yra nevalstybinė aukštoji mokykla, pagrįsta europinėmis vertybėmis. Šiuo metu ji siūlo bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros studijas, taip pat vykdo mokslinius tyrimus, profesinę mokslinę ir meninę veiklą Baltarusijos visuomenės ir jos santykių su pasauline bendruomene labui. Universitetas orientuotas į Liberal Arts modelį; universitetas pasižymi stipriu humanitarinių mokslų komponentu. EHU plėtoja tarpkultūrinį ir mokslinį dialogą su kitais pasaulio universitetais ([OSUN](#) tinklas), dalyvauja akademiniuose, meniniuose ir socialiniuose projektuose, skatina dėstytojų ir studentų mobilumą siekiant tobulinti studijų ir mokslo sistemą.

Universitetas turi viešosios įstaigos statusą ir veikia Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, Universiteto įstatų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, Europos aukštojo mokslo erdvėje vykdomos studijų ir mokslo veiklos kokybės užtikrinimo principais.

Universitete yra akredituotos ir vykdomos humanitarinių, socialinių mokslų ir menų studijų programos. Nuo 2022-2023 mokslo metų veikia informatikos studijų kryptis, kuri yra realizuojama plačios autonomijos universiteto filiale – EHU / EPAM Skaitmeninės inžinerijos mokykloje. Humanitarinių mokslų srityje siūlomos paveldo, bakalauro ir magistrantūros studijų kryptys, o filosofijos studijų kryptyje – jungtinė filosofijos doktorantūros studijų programa, kurią siūlo Vytauto Didžiojo universitetas, EHU ir Lietuvos kultūros tyrimų institutas. Menų srityje (dizaino ir teatro meno studijų kryptys) siūlomos abiejų pakopų studijų programos. Socialinių mokslų srityje – teisės, politikos mokslų, komunikacijos studijų kryptys bakalauro ir magistro studijų programos. Nuo 2022 – 2023 m.m. startavo informatikos studijų kryptis su bakalauro studijų programa. Ateityje yra planuojamos ir magistrantūros studijos.

Pagrindiniai VŠĮ „Europos Humanitarinis Universitetas“ (toliau – EHU) **tikslai**¹ yra:

1. Vykdyti studijas, teikiančias asmeniui aukštąjį universitetinį išsilavinimą, aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ugdyti visapusiškai išsilavinusią, etiškai atsakingą, kūrybingą ir verslią asmenybę.
2. Plėtoti įvairių sričių mokslinį pažinimą, vykdyti aukšto lygio mokslinius tyrimus, rengti mokslininkus, mokslo srityje bendradarbiauti su šalies ir užsienio partneriais.

Savo veikla EHU stiprina mokslo ir studijų vaidmenį bei efektyvumą, plėtojant atvirą, demokratinę žinių visuomenę Baltarusijoje ir kitose šalyse; skatina kultūros paveldo raišką ir apsaugą; suteikia sąlygas absolventams, dėstytojams ir tyrėjams tapti konkurencingais ekonomikos veikėjais Baltarusijoje ir kitose šalyse.

EHU, kaip į studentus orientuoto Universiteto **misija**² – skatinti pilietinės visuomenės plėtrą, siūlant humanitarinių ir laisvųjų menų studijas studentams iš Baltarusijos ir viso regiono, užtikrinant tarptautinio lygio studijų kokybę.

Vykdydamas savo misiją, Universitetas vadovaujasi šiomis **vertybėmis**³:

- Europinės vertybės – skatinti nuoseklų studentų tobulėjimą ir demokratinį požiūrį į asmeninę ir visuomenės plėtrą, siūlant liberalų mokymą ir mokymąsi bei skatinant kritinį mąstymą;
- Studijų kokybė – užtikrinti aukšto lygio akademinės ir papildomos veiklos patirtį;

¹ Europos humanitarinio universiteto Statuto 2.4.1.-2.4.2 str.

² Europos humanitarinio universiteto Statuto 2.1 str.

³ Europos humanitarinio universiteto Statuto 2.3.1-2.3.3 str.

- Dinamiškumas – užtikrinti savalaikį ir tinkamą atsaką į išorinės bei vidinės aplinkos pokyčius.

EHU, kaip tarptautiškumą skatinančio universiteto **vizija**⁴ – pritraukti pilietiniu mąstymu pasižyminčius, europines vertybes ir laisvuosius menus palaikančius bei pasiruošusius aktyviai dalyvauti universiteto ir absolventų tinklo veikloje studentus iš Baltarusijos ir viso regiono.

2018-2023 m. laikotarpiu EHU vykdė esmines valdymo reformas, kurių tikslas sutelkti dėmesį į strateginį valdymą, akademinių studijų gerinimą, mokslinių tyrimų ir menų veiklos tobulinimą bei poveikio kilmės šaliai bei regionui didinimą. Universiteto misija apibrėžia visą jo veiklą ir yra paremta į misiją orientuotais strateginio valdymo principais, įtraukiančiais tiek vidines, tiek išorines suinteresuotąsias šalis į sprendimų priėmimą. Tvirtas ir labai internalizuotas siekis tapti pagrindine aukštąja mokykla, kuri, bendradarbiaudama su pilietine visuomene, galėtų teikti neideologizuotas studijas Baltarusijos jaunimui, yra apibrėžtas visuose strateginiuose Universiteto veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose. 2018 m., kartu su licencijos gavimu, EHU priėmė [EHU strategiją 2019-2024 m.](#) Ji buvo parengta remiantis 6 strateginiais tikslais ir visų pirma buvo orientuota į būtinus pokyčius, kurie padėtų EHU integruotis į Europos aukštojo mokslo erdvę ir Europos mokslinių tyrimų erdvę bei visiškai atitikti nacionalinius reikalavimus aukštojo mokslo institucijoms, veikiančioms Lietuvoje. Ši strategija buvo EHU veiklos pagrindas iki 2020 m. rugpjūčio mėn. Tačiau išoriniai faktoriai, nulemti Baltarusijos prezidento rinkimų ir greito šalies posūkio iš dalinio liberalizavimo kelio link totalitarizmo, paskatino esminę Universiteto strategijos peržiūrą. Nuo 2020 m. rudens tarptautinių ekspertų komanda, remiama Europos Komisijos, dirbo su visomis vidinėmis suinteresuotomis šalimis rengdama naują veiklos planą, kuris buvo priimtas 2021 m. vasarą. [Veiklos planas 2021–2026 m.](#) yra 2019-2024 m. strategiją papildantis dokumentas, tai ne strategijos pakeitimas – greičiau 2019-2024 m. strategijos įgyvendinimo laikotarpio pratęsimas. Atnaujinti prioritetiniai strategijos uždaviniai ir tikslai (jei juos reikėjo koreguoti), įvestos papildomos veiklos sritys. Pagal veiklos planą EHU pradėjo ambicingą reformų ir plėtros kursą. Pagrindinis [Veiklos plano](#) tikslas buvo pasiekti finansinį tvarumą, EHU studijų programas darant patrauklesnėmis tikslinei auditorijai (studentams, akademikams, socialiniams partneriams), tuo pačiu realizuojant keturių blokų finansinės plėtros ir veiklų įgyvendinimo modelį. Veiklos plane apibrėžti keturi pagrindiniai universiteto veiklos blokai: 1) mokymas ir mokymasis, 2) moksliniai tyrimai, inovacijos ir politikos plėtra; 3) valdymas, administravimas ir ištekliai; 4) „Trečiosios misijos“ veikla. [Veiklos planas](#) tapo pagrindiniu EHU veiklos dokumentu, dėl kurio palaipsniui buvo atnaujinta EHU strategija ir priimta papildyta versija pratęstam laikotarpiui – [EHU strategija 2021-2026 metams](#). [EHU strategija 2021-2026](#) yra [2019-2024 m.](#) strategijos tikslų ir [Veiklos plano 2021-2026](#) tikslų integravimo rezultatas, išplečiant konkrečias užduotis, todėl strategija labiau atitinka dabartinius EHU poreikius, specifiką ir suteikia jam galimybę kokybiškiau realizuoti savo pagrindinę misiją.

Universiteto strategijoje tikslai skirstomi į keturis blokus, aprašytus toliau. Kiekviename bloke nustatyti keli strateginiai tikslai. Jų įgyvendinimas, stebėjimas ir tinkamas išteklių paskirstymas yra užtikrinamas metinių darbo planų pagalba, įskaitant išsamų metinio biudžeto svarstymą ir tikslų pagrindimą Valdančiojoje taryboje.

Siekiant įgyvendinti strateginius tikslus, tokius kaip dalyvauti platesnėje švietimo rinkoje, siekti aukštos studijų kokybės, plėtoti strateginį bendradarbiavimą, skatinti tarptautinimą, stiprinti mokslinius tyrimus ir menų veiklas bei tobulinti administracinį valdymą 2019 - 2023 m. laikotarpyje Universitetas priėmė ir/arba atnaujino: 1) EHU Mokslo/meno veiklos strategiją; 2) studentų finansavimo tvarką; 3) Universiteto rizikų valdymo planus. Taip

⁴ Europos humanitarinio universiteto Statuto 2.2 str.

pat buvo atnaujinta ir patobulinta Dėstytojų veiklos efektyvumo vertinimo procedūra, priimtos naujos Pedagoginių vardų suteikimo bei Studijų programų rengimo ir tobulinimo tvarkos, įdiegta nauja Dėstytojų darbo krūvių apskaičiavimo sistema ir daugelį kitų Universiteto veiklą reglamentuojančių dokumentų. Per šį laikotarpį taip pat kito organizacinė Universiteto struktūra: įvesta Akademinių reikalų prorektoriaus pareigybė, įkurtas Projektų valdymo biuras, bendradarbiaujant su verslu įkurtas filialas EHU/EPAM Skaitmeninės inžinerijos mokykla ir kiti struktūriniai pokyčiai.

Nuo pat Universiteto įsikūrimo Vilniuje po to, kai 2004 m. liepos mėn. EHU veikla buvo priverstinai sustabdyta Minske, daugiau nei 15 Europos ir Šiaurės Amerikos šalių vyriausybių bei tarptautinių organizacijų (jų tarpe Europos Sąjunga ir Šiaurės šalių ministrų taryba) prisidėjo prie EHU veiklos rėmimo. Šiuo metu, visa tarptautinių donorų Universitetui skiriama parama yra valdoma per EHU Patikos fondą. Europos humanitarinis universitetas gyvuoja ir vykdo savo veiklą Lietuvos Vyriausybės, padėjusios EHU išsaugoti akademinę laisvę ir perkelti universitetą iš Minsko į Vilnių, neįkainojamo vaidmens ir nuolatinės jos bei kitų rėmėjų paramos dėka.

EHU Patikos fondas įsteigtas įgyvendinant ES finansuojamą projektą „EU4Belarus: parama Europos humanitariniam universitetui“, kurį įgyvendina Lietuvos Centrinė projektų valdymo agentūra. Patikos fondo tikslas – konsoliduoti EHU gaunamą donorų paramą ir užtikrinti veiksmingą ir centralizuotą finansinių išteklių valdymą.

Nuo 2022 m. Patikos fondą koordinuoja Centrinė projektų valdymo agentūra, turinti ilgametę Europos Sąjungos, tarptautinių donorų ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų programų ir projektų valdymo patirtį. EHU Patikos fondą šiuo metu remia įvairios suinteresuotosios šalys, pavyzdžiui, Europos Komisija, Švedijos tarptautinio vystomojo bendradarbiavimo agentūra SIDA, Šiaurės ministrų taryba, Nyderlandų, Islandijos ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos vyriausybės. JAV įsikūrusi ne pelno organizacija Friends of EHU telkia priemones ir renka paramą EHU, visų pirma Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Didžiojoje Britanijoje. Kita panaši organizacija – Europäische Humanistische Universität Förderinitiative, e.V. – įsteigta Vokietijoje ir renka paramą EHU šioje šalyje. Abi organizacijos maloniai priima naujus narius, pasirengusius padėti įgyvendinti EHU misiją. EHU nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams, suteikusiems finansinę ir kitą paramą vykdant nenutrūkstamą universiteto misiją – padėti Baltarusijos ir regiono jauniems žmonėms įgyti tokių išsilavinimą, kokio jie iš tikrųjų yra verti.

Atsižvelgiant į tai, kad padengti veiklos kaštus tik iš studijų įmokų neįmanoma dėl ribotų ekonominių Baltarusijos resursų (**daugiau kaip 80 proc. Universiteto studentų kilę iš Baltarusijos**), veikdamas Vilniuje, Universitetas remiasi unikaliu finansavimo modeliu: tik 27.3 proc. biudžeto pajamų surenkama iš su studijomis susijusios veiklos, didžiąją pajamų dalį - 72.7 proc. – sudaro gaunamos donorų lėšos.

1. Studijos

1.1. Studijos EHU

2019 - 2023 metais universiteto studentų skaičius turėjo tendenciją stipriai didėti. 2020-2021 metais buvo mažiausias per visą EHU gyvavimo laikotarpį Vilniuje. Tačiau nuo 2020 m. iki 2023–2024 m.m. jis išaugo daugiau nei dvigubai. Tikėtina, kad studentų skaičiaus padidėjimą lėmė tiek išoriniai veiksniai (politinė situacija Baltarusijoje po 2020 m. prezidento rinkimų, karas Ukrainoje), tiek vidinės studentų priėmimo sistemos pokyčiai (priėmimo sąlygų

pasikeitimai, priėmimo tvarkos tobulinimas, kandidatų akademinės kvalifikacijos pripažinimo procedūros vykdymas vietoje universitete, o ne SKVC). Dėl visų šių pokyčių ir išorės veiksmų nuo 2023 m. spalio 1 d. universitete studijuos 1531 studentas (žr. 1 lentelę), studijų procese dalyvaus daugiau nei 110 dėstytojų.

:

1 lentelė

Studentų skaičius mokslo metų pradžioje (spalio 1 d.).

Metai	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020
Studentų skaičius	1531	1198	811	643	743

Universitete 2023-2024 m.m. bus vykdoma 15 studijų programų (7 bakalauro, 1 vientisųjų studijų, 6 magistrantūros ir 1 doktorantūros studijų programa, žr. 2 lentelę)

2 lentelė

Studijų krypčių grupė	Studijų kryptis	Studijų programos	Studijų lygis
Humanitariniai mokslai	Paveldo studijos	Europos paveldas (HR,LR)	BA
		Kultūros paveldo vystymas (HR)	MA
Menai	Dizainas	Vizualinis dizainas (HR,LR)	BA
		Vizualinė plastika (HR)	MA
	Teatras	Teatro meno raiška ir vaidyba (HR)	BA
Socialiniai mokslai	Komunikacija	Medijos ir komunikacija (HR, LR)	BA
	Politikos mokslai	Pasaulio politika ir ekonomika (HR,LR)	BA
		Viešojoji politika (HR)	MA
	Sociologija	Lyčių studijos	MA
Teisė	Teisė	Tarptautinės teisės ir saugumo studijos*	MA
		Tarptautinė verslo ir prekybos teisė LL.M.*	MA
		Tarptautinė teisė ir Europos Sąjungos teisė	INT
		Teisė	BA
Informatika	Informatika	Informatika**	BA
	Filosofija	Filosofija	PhD

* Tarptautinės teisės ir saugumo studijos, Tarptautinės verslo ir prekybos teisės LL.M priėmimas bus vykdomas nuo 2023-2024 m.m. pavasario semestro

** Programa vykdoma nuo 2022-2023 m.m.

Nuo 2011 m. kartu su Vytauto Didžiojo universitetu, Lietuvos kultūros tyrimų institutu Europos Humanitarinis universitetas vykdo jungtinę humanitarinių mokslų srities filosofijos krypties doktorantūros programą.

2021 m. buvo atliktas didelis reprezentatyvus [EHU poveikio kilmės šaliai \(Baltarusijai\) tyrimas](#) (inicijuotas LR Užsienio reikalų ministerijos, dalyvaujant EHU), kurio dalis buvo EHU

absolventų apklausos. EHU dalyvavo rengiant šią studiją, nes tyrime atskleista informacija leidžia universitetui panaudoti gautus duomenis analizuojant ir tobulinant savo veiklą studijų, mokslo tyrimų, trečiosios misijos srityse. Šio tyrimo tikslas buvo atskleisti EHU įtaką kilmės šaliai ir palyginti įvairių suinteresuotų šalių – absolventų, socialinių partnerių, nevyriausybinių organizacijų atstovų – nuomonę apie universitetą. Taip pat į apklausas buvo įtraukti ne EHU, o kitų Baltarusijos aukštųjų mokyklų absolventai, siekiant palyginti EHU ir ne EHU absolventų nuomones apie įgytą išsilavinimą. Kaip rodo tyrimo rezultatai, daugeliu aspektų EHU absolventai labai gerai vertina savo išsilavinimą ir galimybes ugdytis kritinį, liberalų mąstymą bei demokratines vertybes. Šis tyrimas atskleidė, kad aksiologiniu lygmeniu tarp EHU ir ne EHU absolventų yra drastiškas skirtumas: EHU studentams/absolventams artimesnės asmeninės laisvės, savisaugos, savirealizacijos ir altruistinės vertybės (pagrindinės ne EHU vertybės yra konservatyvios), nėra akivaizdu, ar EHU keičia savo studentų vertybines nuostatas, tačiau studijos Universitete leidžia įtvirtinti demokratines vertybes, suteikia platformą keistis idėjomis ir tarnauja kaip pasaulėžiūros „rodiklis“ (pažymėtina, kad skirtingai nei Baltarusijos universitetai, EHU skatina nestandartinį, kritinį mąstymą, perteikia europietiškas vertybes ir suteikia akademinės laisvės jausmą). Šis reprezentatyvus ir platus tyrimas atskleidė, kad, absolventų nuomone, Universitetas gana sėkmingai atlieka savo misiją, teikdamas ne tik kokybišką, rinkos poreikius atitinkantį išsilavinimą, bet ir ugdydamas studentų kritinį mąstymą bei demokratines europietiškas vertybes. Kita vertus, šis absolventų nuomonės tyrimas atskleidė ir kai kuriuos tobulintinus studijų proceso organizavimo aspektus, išskėlė probleminius dėstytojų pritraukimo ir išlaikymo aspektus ir kt. Visi šio tyrimo rezultatai yra apsvarstyti Universitete, tiek administraciniu, tiek veiklos lygmenimis ir į juos atsižvelgiama tobulinant veiklos procesus. Pvz., tyrimo rezultatai leido patikslinti supratimą, kad EHU absolventai tikisi EHU aktyviau pradėti įgyvendinti savo Trečiąją misiją (tai viena iš priežasčių, kodėl „Veiksmų plane 2021-2026“ šiai veiklai skiriamas ypatingas dėmesys), EHU absolventų pastebėjimai dėl būtinybės labiau akcentuoti minkštųjų įgūdžių ugdymą, taip pat taikomųjų įgūdžių, paskatino peržiūrėti studijų programų turinį.

EHU yra aktyvus tarptautinių aukštojo mokslo organizacijų ir tinklų narys. 2018–2022 m. laikotarpiu universitetas didino įsitraukimą ir sustiprino savo vaidmenį dalyvaujant tarptautiniuose akademinuose subjektuose:

- 2020 m. sausio 23 d. Pasaulio ekonomikos forume Davose [Atviros Visuomenės fondo](#) įkūrėjas George'as Sorosas paskelbė apie [Atviros visuomenės universitetų tinklo \(OSUN\)](#) kūrimą, siekiant globalaus universitetų bendradarbiavimo, skatinant liberalų švietimą, asmeninę autonomiją ir laisvą visuomenę. EHU nuo pat pradžių prisijungė prie OSUN švietimo partnerių grupės kartu su dar 11 universitetų visame pasaulyje. OSUN pagrindiniai universitetai – Centrinės Europos universitetas (CEU, Austrija) ir Bard College (JAV), OSUN tinklo siekis vykdyti studijų bei žinių sklaidą už geografinių ir demografinių ribų, skatinti pilietinį dalyvavimą atvirų visuomenių kūrime ir plėsti nepakankamai aprūpintų bendruomenių prieigą prie aukštesnio lygio išsilavinimo. Intensyvi ir visapusiška EHU integracija į OSUN tinklą prasidėjo 2020 m. rugpjūčio 26 d. pasirašius sutartį dėl EHU dalyvavimo OSUN veikloje. Nors EHU, Bard College ir CEU partnerystė akademinėje srityje jau ir prieš tai turėjo ilgametės tradicijas, EHU-OSUN veiklos sutarties pasirašymas sukūrė prielaidas universitetui plėtoti veiklą, nukreiptą į demokratinės ir socialiai atsakingos visuomenės formavimą, socialiai reikšmingų problemų sprendimą. Remiantis bendradarbiavimo sutartimis su atskiromis institucijomis ir pagrindine EHU ir OSUN sutartimi ([2020 m. rugpjūčio mėn.](#)), EHU studentai ir dėstytojai turi plačias galimybes praturtinti savo akademinę patirtį dalyvaudami įvairiose tinklo institucijų siūlomose akademinėse ir kūrybinėse veiklose. EHU studentai turi galimybę prisijungti prie kolektyvinių projektų su

studentais iš kitų OSUN institucijų ir kreiptis dėl finansinės paramos savo akademiniams ir kūrybiniais projektams įgyvendinti. Kiekvienas EHU studentas gali pasirinkti ir studijuoti pasirenkamuosius kiekvienos OSUN institucijos siūlomus kursus (nemokamai) per nuotolinę OSUN partnerių institucijų kursų platformą. Įvairios OSUN iniciatyvos taip pat siūlo fizines studentų mainų galimybes, kai studentai iš OSUN institucijų gali keliauti į kitas šalis ir studijuoti įvairius kursus, kad išplėstų savo praktines ir akademines žinias pasirinktose srityse. Visos arba dalis išlaidų dengiamos OSUN iniciatyvų lėšomis. EHU studentai domisi ir produktyviai įsitraukia į OSUN siūlomas veiklas ir naudojami teikiamomis galimybėmis. Vertinamuoju laikotarpiu, kai buvo įkurtas OSUN tinklas ir veikla tinkle buvo išplėsta į įvairias iniciatyvas, EHU dėstytojai ir studentai dalyvavo įvairiose tinklo veiklose, virtualaus ir realaus mobilumo programose, dėstytojų kvalifikacijos tobulinimo programose, studentų vasaros mokyklose, pažymėjimų programose ir kt. (Bendrieji EHU dalyvavimo OSUN veikloje principai aprašyti [EHU individualiai dėstytojų ir institucijos dalyvavimo OSUN veikloje ir projektuose nuostatai](#)). 2020-2021 – 2021-2022 m.m. laikotarpiu Universitete buvo vykdoma daugiau nei 20 OSUN smulkesnių ir stambesnių finansuojamų veiklų. Pavyzdžiui - [EHU Debatų klubas](#); [OSUN vizualinis konkursas](#); [Bendras EHU-CEU projektas OSUN Science Shop](#); [Tarpinstitucinis projektas su OSUN Eksperimentinių humanitarinių mokslų bendradarbiavimo tinklą](#); [Global Engagement Fellows kasmetiniai pilietinio įsitraukimo seminarai](#); [EHU studentų dalyvavimas 13-oje Kauno bienalėje remiant OSUN](#), Parama 19 grėsmę patiriančių mokslininkų iš Baltarusijos ir Ukrainos, dalyvaujant OSUN „Threatened Scholars“ iniciatyvoje ir kitose (visą OSUN veiklų sąrašą žr. [čia](#)). Apibendrinant galima teigti, kad 2020-2021 ir 2021-2022 mokslo metais EHU padarė didelę pažangą įsitraukdamas ir įgyvendindamas OSUN remiamas veiklas. Kokybiškas universiteto integravimas į tarpinstitucinius projektus, iniciatyvas ir kt. yra svarbi sąlyga plėtojant EHU socialinių-akademiinių veiklų spektrą, todėl tolimesnė šios srities plėtra natūraliai tapo vienu iš strateginių EHU prioritetų;

- 2020 m. birželio 14 d. Lietuvos nacionalinė platforma [Erasmus Student Network](#) (ESN) priėmė EHU į *ESN Lietuva* skyrių pilnateise nare ([Europos humanitarinis universitetas tapo tikruoju ESN Lietuva nariu](#)). ESN yra didžiausia tarptautinė studentų organizacija, įkurta 1989 m. Organizacijos padaliniai veikia daugiau nei 500 aukštųjų mokyklų 40 Europos šalių, tarp jų ir Lietuvoje. ESN veikla siekiama sukurti sklandesnę ir lankstesnę ugdymo aplinką, išlaikyti ir plėtoti studentų mainų patirtį, taip pat sudaryti galimybes įgyti tarpkultūrinės patirties tiems studentams, kurie negali vykdyti studijų užsienį ilgesniam laikotarpiui („internacionalizacija namuose“). ESN egzistuoja principu „studentai padeda studentams“. EHU ESN padeda atvykstantiems studentams adaptuotis, taip pat suteikia praktinių patarimų tiems EHU studentams, kurie nori vykdyti į mainus. ESN sekcijos statusas suteikia EHU studentams galimybę integruotis į Lietuvos ir Europos Sąjungos bendruomenę dalyvaujant įvairiose konferencijose, seminaruose, tarptautiniuose projektuose, skirtuose bendravimo įgūdžiams tobulinti, integracijai, kuriant platų profesinių ryšių tinklą tarp tarptautinių specialistų įvairiose srityse. mokslo, kultūros, meno ir kitose srityse;
- 2021 m. sausį EHU prisijungė prie *Mokslininkų grėsmėje* (Scholars at Risk – SAR) organizacijos Europos skyriaus [akademinės laisvės gynimo koordinavimo komiteto](#). Komitetas yra pagrindinė strateginio SAR bendradarbiavimo visoje Europoje priemonė, jame dalyvauja daug pagrindinių narių: žmogaus teisių ir susijusių NVO, universitetų, asociacijų ir aukštojo mokslo tinklų visoje Europoje atstovai. Pastaroji represijų prieš studentus ir akademikus banga Baltarusijoje yra viena iš Komiteto dėmesio sričių.

„Scholars at Risk Europe“ yra europinis pasaulinio lygio „[Scholars at Risk](#)“ tinklo padalinys. „Scholars at Risk“ yra tarptautinis aukštojo mokslo institucijų ir asmenų tinklas, siekiantis apsaugoti mokslininkus, kuriems gresia pavojus, ir skatinti akademinę laisvę.

- 2021 m. pavasarį EHU gavo prie Erasmus aukštojo mokslo chartiją 2021–2027 metams ([EHU gauna Erasmus aukštojo mokslo chartiją 2021–2027 metams](#)). Tai leido Universitetui egzilyje ir toliau naudotis didžiausios pasaulyje akademinių mainų programos teikiamomis galimybėmis.
- 2017 m. Universitetas tapo [Cumulus asociacijos](#) nariu ([EHU prisijungia prie menų, dizaino ir medijų universitetų ir kolegijų asociacijos Cumulus](#)), 2018 – 2022 m. EHU sustiprino savo indėlį ir įsitvirtino kaip visateisis asociacijos narys.
- 2022 m. lapkričio 17 d., kaip Tarptautinės švietimo savaitės, kuri kasmet vyksta lapkritį, dalis, Europos humanitariniame universitete vyko tradicinis [Amerikos tarybos](#) susitikimas dėl JAV – Baltarusijos švietimo programų galimybių.
- EHU taip pat yra Europos universitetų asociacijos ([EUA](#)). Europos universitetų fondo ([EUF](#)) ir Europos tarptautinio švietimo asociacijos ([EAIE](#)) narys.

Kalbant apie 2019 - 2023 metų universiteto ir jo dėstytojų pasiekimus studijų ir mokslinės veiklos srityse taip pat reikėtų paminėti:

1. Vadovaujamasi mokslo ir studijų vienovės principu, todėl universitetas, visų pirma, remia mokslinius tyrimus, tiesiogiai susijusius su savo studijų kryptimis.
2. EHU teikdamas humanitarinių, socialinių mokslų ir menų studijų programas skleidžia novatoriškas idėjas ir principus. Šios studijų kryptys yra ypatingai ideologizuotos Baltarusijoje ir EHU čia yra alternatyva tos šalies aukštajam mokslui. Universitetas vykdo studijų programas tokiose svarbiose studijų kryptyse kaip teisė, komunikacija ir informatika, politikos mokslai, filosofija, istorija, dizainas, teatro menas. Šiose studijų kryptyse esminiu elementu laikomas studentų kūrybiško, savarankiško, kritiško ir demokratinio mąstymo įgūdžių ugdymas.
3. EHU edukacinis požiūris fokusuojamas į Laisvųjų menų koncepciją ir yra pagrįstas kūrybiško mąstymo ugdymu, apimančio tokius įgūdžius kaip analizė, atvirumas, problemų sprendimas, organizuotumas ir bendravimas. EHU turi didelę patirtį taikant kūrybiškumą skatinančius mokymo metodus ir technologijas, pavyzdžiui, performatyvias praktikas įvairiose laisvųjų menų srityse.
4. EHU studijų skaitmeninimą pripažįsta esant esminiu šiuolaikinių studijų įgyvendinimo elementu ir nuo 2006 m. turi ilgametę studijų skaitmeninimo bei virtualios mokymosi aplinkos „Moodle“ naudojimo patirtį.
5. EHU yra vienintelis universitetas ES, visiškai veikiantis pagal Bolonijos principus, dalyvaujantis Erasmus+ programoje, kuriame dėstymas vykdomas rusų ir baltarusių kalbomis – ši universiteto savybė suteikia galimybę regiono rusakalbiams studijuoti Europos aukštojo mokslo erdvė.
6. EHU yra vienintelis Lietuvos universitetas, dalyvaujantis OSUN (Open Society University Network) tinklo veikloje, o dėstytojai ir studentai turi išskirtines ir plačias galimybes dalyvauti tarptautiniuose studentų mainuose, įvairiose tarptautinėse programose ir veiklose.

1.2. Studijos ir dėstymas užsienyje

EHU yra vienas labiausiai internacionalizuotų universitetų pasaulyje, kuriame apie 90 procentų studentų ir apie 60 procentų dėstytojų atvyksta iš užsienio. Suprantama, kad šis internacionalizavimas yra EHU ypatingo statuso „universitetas egzilyje“ rezultatas, o visuose EHU strateginiuose dokumentuose akcentuojamas universiteto tarptautinio profilio gilinimas stiprinant tarptautinius dėstytojų ir studentų mainus, nuolat atnaujinant studijų programas,

stiprinant praktikų bazę, plečiant socialinių partnerių tinklą, vykdant studentų ir alumnų karjeros stebėseną. EHU patvirtintos tarptautinio studentų ir dėstytojų mobilumo taisyklės (2016 m.), intensyviai plėtojami tarptautiniai akademiniai ryšiai, pasirašytos 58 bendradarbiavimo sutartys. Pvz. su Bolonijos universitetu (Italija), Valensijos politechnikos universitetu (Ispanija), prasideda dalyvavimas tarptautinių stažuotių mobilumo programoje. Studentai, dėstytojai, administracijos darbuotojai intensyviai dalyvauja mobilumo veikloje: mainuose, stažuotėse, seminaruose, pažintiniuose vizituose, parodose, kūrybinėse dirbtuvėse ir kt. Siekiant užtikrinti ir puoselėti studijų kokybę, universitetas vadovaujasi tarptautiniais Europos aukštojo mokslo erdvės standartais (ESG 2015), nacionaliniais studijų kokybę reglamentuojančiais teisės aktais, taip pat vidiniais EHU dokumentais. Dauguma studijų programų turi savo internacionalizacijos aspektą.

Universiteto mokslininkai aktyviai dalyvauja mokslinėse konferencijose. Kasmet mokslinėse konferencijose perskaitoma apie 50 mokslinių pranešimų, iš kurių per 70% skaitoma tarptautinėse mokslinėse konferencijose tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Už dalyvavimą prestižiškiausiose tarptautinėse konferencijose galima būtų paminėti: Iryna Ramanava – „53-asis metinis slavų, Rytų Europos ir Eurazijos studijų asociacijos (ASEES) suvažiavimas“, 2021 m. gruodžio 1–3 d., JAV; Siarhei Liubimau – „Emocijos, populizmas ir poliarizuota politika, žiniasklaida ir kultūra“, 2022 m. birželio 15–17 d., Suomija; Tatiana Shchytsova – „Metinė Vidurio ir Rytų Europos fenomenologijos draugijos konferencija“, 2021 m. gruodžio 2–4 d., Slovėnija, Liubliana, Aliaksandr Kalbaska – „25-oji ICOM generalinė konferencija“, 1–7. 2019 m. rugsėjo mėn., Japonija.

Pandemija gerokai apribojo profesines meno sklaidos galimybes, dalis veiklos persikėlė į virtualią erdvę arba meno renginiai buvo organizuojami pagal nustatytus lankomumo ribojimus. Nepaisant COVID-19 ribotumo, per šį laikotarpį buvo pasiekti reikšmingi universiteto menininkų rezultatai tarptautinėje erdvėje: Sergej Selezkij dalyvavo 6-ojoje tarptautinėje akvarelės bienalėje Belgrade (2020 m.); profesorius Artūras Raila dalyvavo kolektyvinėje parodoje Prahoje (grupinė paroda „Urvai ir sodas“, Šiuolaikinio meno centras „Art Futura“, Praha, Čekija); Viktoras Martinovičiaus spektaklis „Revoliucija“ pastatytas Vokietijoje 2022 ir kt.

Universitetas turi daugiau nei 70 tarpinstitucinių Erasmus+ programos partnerių. 17 iš jų apima dizaino, menų, vaizduojamųjų menų studijų kryptis; 28 – apima medijų, komunikacijos, socialinius mokslus ir žiniasklaidos studijas, 27 – istorijos, turizmo ir humanitarinių mokslų studijas; 29 – teisės ir 33 – politikos mokslų studijų kryptis. Be to, universitetas turi 10 bendradarbiavimo sutarčių su universitetais (Naujasis Bulgarijos universitetas, Bulgarija; Kazachstano-Rusijos tarptautinis universitetas, Kazachstanas; Gruzijos universitetas, Gruzija; LN Gumilev Eurazijos nacionalinis universitetas, Kazachstanas; Ternopyl V.Hnatiuko nacionalinis pedagoginis universitetas, Ukraina; Gdanskio universitetas, Lenkija; Kijevo nacionalinis IK Karpenko- Karyi teatro, kino ir televizijos universitetas; Toraighyrov universitetas, Kazachstanas; Leonidas Juzkovas Chmelnicko vadybos ir teisės universitetas, Ukraina; Adomo Mickevičiaus universitetas, Poznanė, Lenkija), apimančias visas EHU studijų kryptis.

Universiteto tikslas – didinti partnerių skaičių ir paskatinti studentus dalyvauti mainų programoje. Net nepaisant Covid-19 pandemijos, nuo 2018 m. gerokai išaugo išvykstančių studentų skaičius. Kita vertus, atvykstančių studentų skaičius išlieka mažas, nes tai lemia tiek programų specifika, tiek mažas anglų kalba dėstomų kursų skaičius atvykstantiems studentams. Dėl šių priežasčių programose stengiamasi didinti anglų kalbos kursų skaičių, kad atvykstantys studentai galėtų pasirinkti 30 ECTS studijų apimtį per semestrą.

Iš viso per pastaruosius penkerius metus į užsienį pagal Erasmus+ ir kitas mainų programas išvyko 165 studentai. Tačiau mobilumo programose dalyvaujančių studentų skaičius įvairiose

studijų programose skiriasi. 2019-2020 m.m. į užsienį išvyko daugiausiai Vizualinio dizaino studijų programos daugiausiai studentų (18 studentų), o 2017-2018 m.m. - Tarptautinės teisės ir Europos Sąjungos teisės studijų programos studentų (14 studentų). Kita vertus, į užsienį 2017-2018 m.m. ir 2020-2021 m.m. neišvyko nė vienas Kultūros studijų (MA) ir Viešosios politikos (MA) studijų programų studentų. Abi šios programos yra magistrantūros pakopos, o jų studijų trukmė – 3 semestrai ir tai riboja studentų galimybes visavertiškai dalyvauti mainų programose.

Studentų mobilumo procesą Europoje sustabdė pandemija ir išvykstančių studentų skaičius visoje Europoje pradėjo didėti tik 2021/2022 m.m. EHU nebuvo išimtis.

2. Mokslo ir (arba) meno veikla

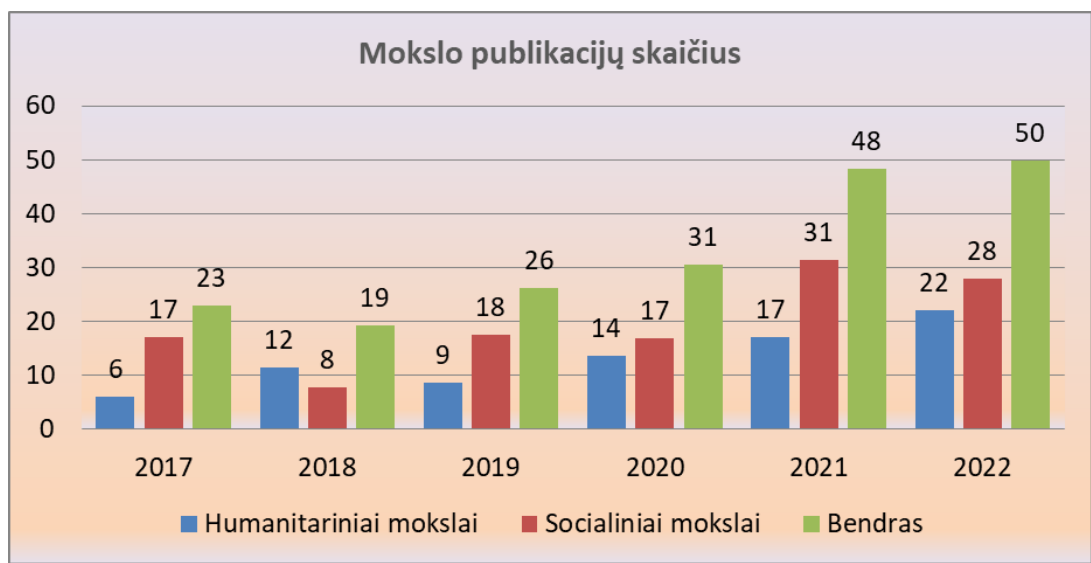
Pagal dotacijas skiriamas aukštojo mokslo institucijų mokslo (meno) veiklos plėtrai, remiantis kiekybiniais 2017 m. metų mokslo (meno) veiklos rezultatais EHU buvo antras tarp Lietuvoje veikiančių nevalstybinių universitetų.

2018 m. kokybinio aukštojo mokslo institucijų ir mokslinių tyrimų centrų vertinimo metu tarptautinių ekspertų grupės EHU humanitarinių mokslų filosofijos krypties ir socialinių mokslų teisės krypties mokslininkų veiklą įvertino kaip reikšmingus nacionaliniu lygmeniu ir turinčiu aiškius tarptautinio reikšmingumo požymius (3 balai iš 5). Tačiau humanitarinių mokslų istorijos krypties ir socialinių mokslų sociologijos krypties veikla buvo įvertinta kaip patenkinama nacionaliniu lygiu (2 balai iš 5).

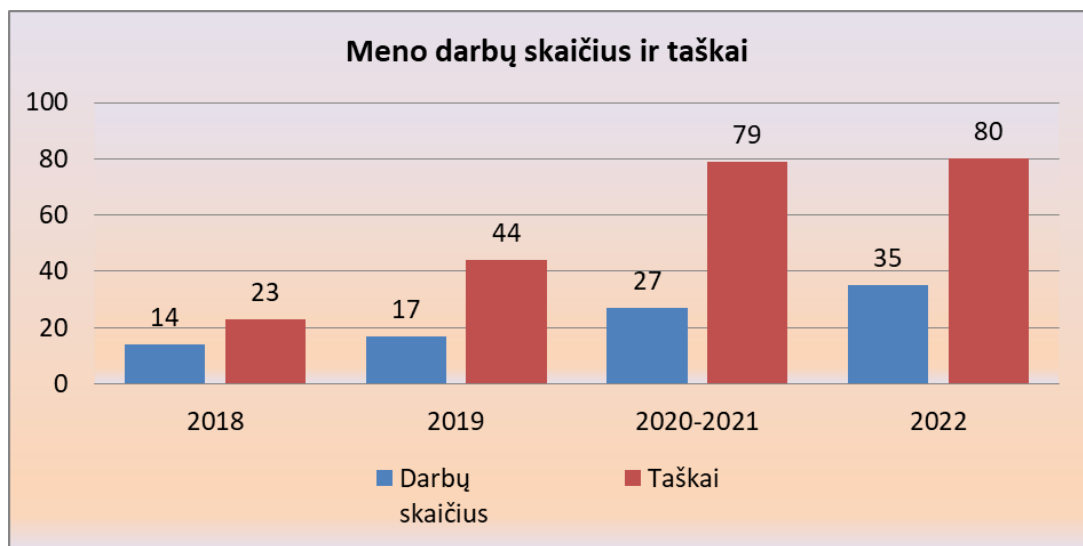
Tuo tarpu 2023 m. kokybinio vertinimo metu, tiek EHU humanitarinių mokslų tiek socialinių mokslų sričių EHU mokslininkų veiklą užsienio ekspertai įvertino kaip reikšmingą nacionaliniu lygmeniu (3 balai iš 5). Be to 2023 m. ekonominis ir socialinis MTEP veiklos poveikis ekspertų įvertintas 3,5 balais, kai 2018 m. šis poveikis buvo įvertintas 3 balais. Taip pat plėtros potencialas 2023 m. buvo įvertintas 3 balais, kai tuo tarpu 2018 m. buvo įvertinta 2 balais iš 5.

EHU kasmet dalyvauja Universitetų ir mokslinių tyrimų institutų vykdomų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno veiklos kasmetiniame vertinime. Atsižvelgiant į vertinimo reikalavimus, Universitete vykdomus mokslinius tyrimus ir praktinį Universiteto dėstytojų mokslinės veiklos vykdymo potencialą, buvo suformuoti trys vertinamieji vienetai: Humanitarinių mokslų, Socialinių mokslų ir Menų. Nuo 2021 metų kasmetiniame universitetų ir mokslinių tyrimų institutų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinime buvo suformuoti keturi vertinamieji vienetai. Prisidėjo dar vienas Teatro meno krypties vertinamasis vienetas.

2018-2022 m. Lietuvos mokslo tarybai pateiktų vertinti publikacijų (1 pav.), bei meno darbų skaičius (2 pav.), kiekvienais metais augo. Pateiktų vertinimui 2017-2022 m. mokslo darbų rezultatų kaita pateikta (3 pav.), kuriame akivaizdus abiejų mokslo sričių mokslo publikacijų vertinimo rezultatų didėjimas.

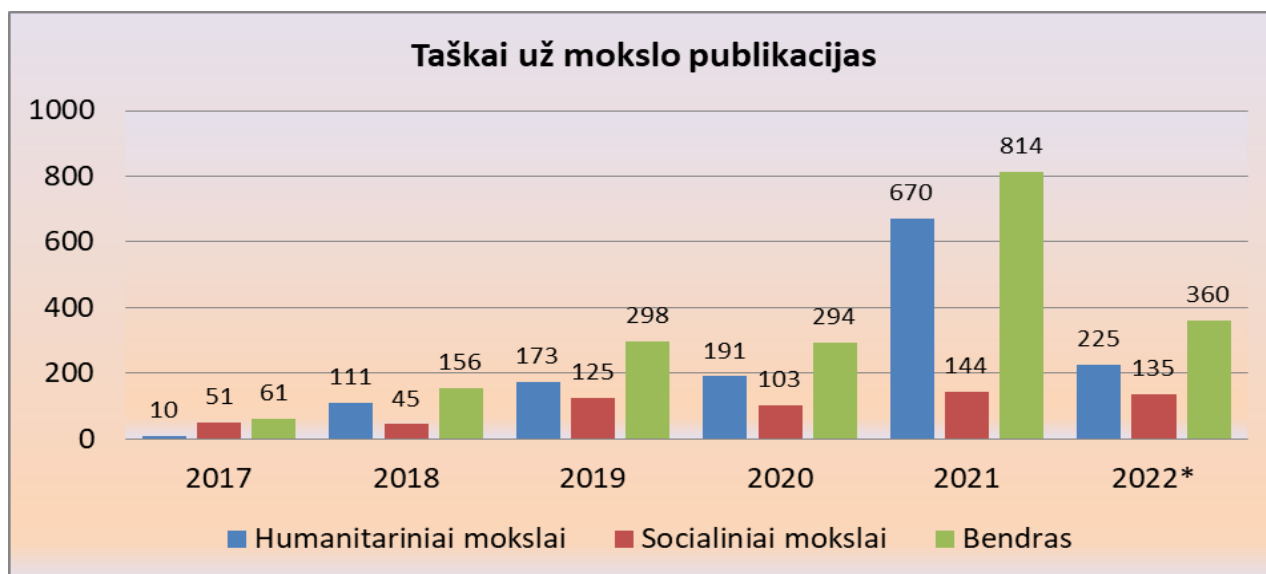

1 pav. 2017–2022 m. Lietuvos mokslų tarybai pateiktų vertinti mokslo publikacijų skaičius

2 pav. 2018–2022 m. pateiktų vertinti meno darbų skaičius ir formaliojo vertinimo rezultatai

Remiantis formaliojo vertinimo rezultatais, 2021 m. bendroje Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vertinimo statistikoje, pagal taškus, tenkančius vienam institucijos darbuotojui visos darbo dienos atitikmeniui, EHU humanitariniai mokslai pakilo į pirmą vietą (iš 36 vertintų institucijų). Socialinių mokslų darbų vertinimo taškai, ne taip akivaizdžiai, tačiau kiekvienais metais nuosekliai didėja.

*- 2022 m. mokslo publikacijų rezultatai palyginus su 2021 m. ženkliai mažesni, nes 2022 m. neliko Baltarusijos mokslininkų grėsmėje indėlio

3 pav. 2017-2022 m. mokslo darbų formaliojo vertinimo rezultatai (2022 metų mokslo (meno) veiklos vertinimo rezultatų preliminarūs)

Lietuvos mokslo tarybos pateikti mokslo (meno) veiklos vertinimo rezultatai rodo, kad pagal bendrai surinktus vertinimo taškus, vertinant bendrą 2017 – 2021 kalendorinių metų situaciją, vertinimo rodikliai toliau auga (humanitarinių mokslų srityje) arba išsilaiko pakankamai aukšti (socialinių mokslų srityje). Ypač ženklus taškų padidėjimas 2021 m. humanitarinių mokslų darbų vertinime. Palyginus su 2020 m. taškų skaičius 2021 metais išaugo 3,5 karto. Tam didelės reikšmės turėjo priimti į Universitetą Baltarusijos mokslininkai, kurie neturėjo galimybės tęsti mokslinio darbo Baltarusijoje.

Universiteto 2022 m. meno darbų formaliojo vertinimo rezultatai (preliminarūs 80 taškai) palyginus su 2020-2021 m. išaugo beveik dvigubai, nes ankstesniame vertiniame buvo vertinami meno darbai už 2 metus (2020-2021), o paskutiniame vertinime buvo vertinama tik 2022 m. meno darbai. Tai rodo, kad meno darbų daugėja.

Apibendrinimas:

1. Stebimas kasmetinis mokslo ir meno rezultatų didėjimas. Nuo 60 taškų 2017 m. išaugo iki 360 taškų 2022 m. Palyginamojo ekspertinio 2023 m. vertinimo rezultatai taip pat ženkliai padidėjo. Kai kurių sričių vertinimas nuo 2 paaugo iki 3 balų.
2. Prie Universiteto mokslo veiklos ženkliai prisidėjo Baltarusijos mokslininkai esantys grėsmėje. 2021 m. daugiau negu pusė taškų gautų kasmetinio vertinimo metu tenka šių mokslininkų darbams. Tai tiesiogiai siejasi su trečiąja universiteto misija, t.y. Baltarusijos mokslininkų integravimas į Europos mokslo erdvę.
3. Nuoseklus Universiteto mokslo ir meno veiklos rezultatų didėjimas tiesiogiai susijęs su nuo 2018 metų pradėta vykdyti mokslo (meno) veiklos reforma. Įvestas Universiteto mokslininkų efektyvumo vertinimas, kurio pagrindu mokslo reikmėms skiriami individualūs mokslo krepšeliai, skiriami piniginiai priedai prie atlyginimo už tarptautines publikacijas, skiriamos lėšos publikuoti mokslo darbus.

2.1. Mokslo renginiai

EHU per akademinį metus vidutiniškai surengia 40 mokslo (meno) renginių, parodų ir apskritojo stalo diskusijų aktualiais politikos, visuomenės ir kultūros klausimais. Ketvirtadalis jų organizuojama Baltarusijos mokslo ir meno erdvėse.

Savo ruožtu EHU dėstytojai aktyviai dalyvauja mokslo ir meno renginiuose Vakarų Europoje ir Baltarusijoje. Universiteto mokslininkai ir menininkai kasmet vidutiniškai dalyvauja nuo 40 iki 50 įvairaus pobūdžio užsienio mokslo (meno) renginių. Juose Universiteto akademinės bendruomenės nariai dalijasi savo vykdomų tyrimų rezultatais, semiasi gerosios patirties, kurią vėliau sėkmingai pritaikymo ugdymo procese EHU. Universiteto dėstytojai menininkai savo darbus eksponuoja ne tik Lietuvoje ar Baltarusijoje, bet ir kitose Europos šalyse. 2019–2022 m. EHU mokslininkai dalyvavo virš 20 konferencijų užsienyje. Kaip dalyvavimus svarbesnėse konferencijose galima paminėti šiuos: Paveldo studijų programos dėstytojas profesorius Aliaksandr Kalbaska 2019 m. rugsėjo 1–7 d. dalyvavo tarptautinėje muziejininkystės tyrimų konferencijoje “25th General Conference of the International Council of Museums (ICOM)” Japonijoje. Stepan Stureiko 2019 m. vasario 28–kovo 1 d. skaitė pranešimą apie sinagogas posovietinėje Baltarusijoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje “Religious and Pilgrimage sites – Conservation challenges 11th edition in Florence” Italijoje. Tatiana Shchyttsova 2019 m. lapkričio 13–15 d. skaitė pranešimą konferencijoje “Existential Anxiety and Patience in Intergenerational Communication. Toward an Asymmetrical Ethics: Power, Relations, and the Diversity of Subjectivities” Södertörn universitete, Švedijoje. Andrei Gornych 2019 m. gegužės 29–31 d. dalyvavo konferencijoje “International Conference Cultural Commodities: The Phenomenon of Mass Literature in Contemporary Russia” Bolonijoje, Italijoje. Maxim Timofeyev 2019 m. gegužės 10–11 d. skaitė pranešimą konferencijoje “Loyal Co-Operation within the System of the European Convention on Human Rights” Liverpuljuje, Jungtinėje Karalystėje. Tatiana Shchyttsova 2020 m. rugsėjo 29 d. kaip kvietinė pranešėja skaitė pranešimą konferencijoje “The panel: Belarus and the West. Guarini Institute for Public Affairs” Ohajo valstijos universitete, JAV. 2021 m. lapkričio 5–6 d. Lizaveta Dubinka-Hushcha dalyvavo konferencijoje “The Fourth Nordic Challenges Conference 28 Reconsidering the Nordic Models in an Age of Polarization Boston University” Boston universitete, JAV. Jolanta Bieliauskaitė 2021 m. rugsėjo 21–23 skaitė pranešimą konferencijoje “53st Annual Convention of the Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES)”, JAV. Tatyana Solomonik-Pankrashova 2021 m. birželio 17–18 d. dalyvavo ISSEME konferencijoje 2021: “Contributions”, UK. Siarhei Liubimau 2022 m. birželio 15–17 d. dalyvavo konferencijoje “Emotions, Populism and Polarised Politics, Media, And Culture” Suomijoje. Tatyana Solomonik-Pankrashova 2022 m. liepos 4–7 d. dalyvavo konferencijoje “The International Medieval Congress (IMC). IMC 2022”, UK.

2019–2023 m. stiprintas bendradarbiavimas su akademiais, socialiniais ir verslo partneriais, siekiant Universiteto strateginiame plane numatyto tarptautiškumo, mokslo sklaidos bei mokslo tyrimų rezultatų pritaikomumo visuomenės socialiniams poreikiams tenkinti didinimo. Viena iš Universiteto veiklos sričių, kurioje atsispindi bendradarbiavimas su partneriais – organizuojami mokslo (meno) renginiai. Universitete 2019–2023 m. organizuota apie 50 konferencijų, kiekvienais metais vidutiniškai vyksta po 10 konferencijų. Daugiau negu pusė organizuotų konferencijų tarptautinės. Tarptautinėse konferencijose dalyvauja nemažai atvykstančiųjų dėstytojų, mokslininkų, doktorantų iš užsienio šalių, tai rodo, jog Universiteto organizuojamos konferencijos susilaukia tam tikro susidomėjimo. Dauguma mokslo renginių organizuojami su užsienio ir Lietuvos akademiais partneriais ([The Center for Belarus and Regional Studies \(CBRS\)](#)), International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA), Central European University (CEU), University of Groningen,

Belarusian Economic Research and Outreach Center (BEROC), LCC International University, New Bulgarian University, Vilnius University, Vytautas Magnus University, Mykolas Romeris University, Seimas Committee on Legal Affairs, Lithuanian Bar Association).

Universiteto rengiamose aukšto lygio tarptautinėse konferencijose, seminaruose ir kituose moksliniuose bei metodiniuose renginiuose nagrinėjamos problemos, susijusios su humanitarinių ir socialinių mokslų skleidimu Vidurio ir Rytų Europos šalyse, yra svarstoma, kokią poveikį humanitariniai ir socialiniai mokslai bei laisvieji menai daro nacionalinių ir regioninių, politinių, ekonominių bei socialinių sistemų transformacijai. 2019 m. rugsėjo 27-29 d. EHU priėmė didžiausią pasaulyje mokslinę konferenciją, skirtą Baltarusijos problematikai – 8-ąją Tarptautinę Baltarusijos tyrinėtojų kongresą, kuriame 550 mokslininkų dirbo 60 sekcijų ir atstovavo 14-ai mokslinių krypčių.

2022 m. spalio 6-7 dienomis vyko Tarptautinė akademinė konferencija, skirta Europos humanitarinio universiteto 30-mečiui paminėti. Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valdovų rūmuose vyko jubiliejinis renginys „Europos humanitarinio universiteto misija demokratinei transformacijai Vidurio ir Rytų Europoje: 30 metų veiklai“.

Kas dvejus metus vykstanti tarptautinė konferencija „[Living Knowledge](#)“ suburia akademinės bendruomenės ir pilietinių iniciatyvų atstovus, savo praktikoje diegiančius bendradarbiavimo modelį „Science-Shop“. 2022 metais konferencija subūrė daugiau nei 120 dalyvių, kurie diskutavo apie praktinių žinių ugdymą ugdymo kontekste, taip pat pristatė reikšmingiausius mokslo ir aktyvizmo sąveika pagrįstus projektus.

2022 m. lapkričio 3-4 dienomis Europos humanitariniame universitete vyko tarptautinė konferencija „Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė: šiuolaikinės baltarusistikos studijos“. Baltarusijos mokslininkų pristatytų studijų diskusijoje dalyvavo žymūs istorikai iš Lietuvos, Lenkijos, Čekijos ir Vokietijos. Humanitarinių mokslų ir menų departamento, Baltarusijos ir regiono studijų centro organizuotos konferencijos programoje buvo aštuonios teminės panelės apie įvairius Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos aspektus: rašytinės kultūros formavimas ir spauda, religinių bendruomenių padėtis ir etnolingvistinė situacija, socialinė struktūra ir politinė bei teisinė sistema, užsienio politika ir kova už suverenitetą.

2022 m. lapkričio 25 d. Europos humanitarinis universitetas, bendradarbiaudamas su Vytauto Didžiojo universitetu (VDU) ir Tarptautiniu demokratijos ir pagalbos rinkimams institutu (International IDEA), surengė tarptautinę konferenciją „Konstitucionalizmas Europoje: dabartiniai iššūkiai ir ateities perspektyvos“. Konferencijoje buvo pažymėta daugybė reikšmingų progų, tarp kurių – Lietuvos Respublikos Konstitucijos, priimtose 1992 m. spalio 25 d., 30-metis, Lietuvos Valstybės Konstitucijos 100 metų jubiliejus, Lietuvos universiteto – Vytauto Didžiojo universiteto pirmtako – 100 metų jubiliejus, taip pat Europos humanitarinio universiteto 30-metis. Į konferenciją susirinko daugiau nei 20 žymiausių akademikų, konstitucijos tyrinėtojų ir praktikų iš 16 šalių, tarp jų Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Italijos, Airijos, Vengrijos, Jungtinės Karalystės, Kirgizijos, Armėnijos, Ukrainos, Sakartvelo, Austrijos, Baltarusijos, Bulgarijos, taip pat Kinijos Respublika (Taivanas).

Universiteto kultūros studijų programos dėstytojai bendradarbiauja su kitais Lietuvos semiotikos tyrimų specialistais. Vienas iš EHU partnerių - Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto A.J. Greimo semiotikos ir literatūros teorijos centras nuosekliai prisideda organizuojant EHU rengiamas konferencijas ir seminarus semiotikos klausimais. 2019 m. spalio mėn. 18-19 dienomis EHU kartu su Helsinkio universitetu, Vakarų Mičigano universitetu ir Vilniaus universitetu organizuoja aukšto lygio tarptautinę mokslinę konferenciją, skirtą Simone de Beauvoir esė Antroji lytis 70-mečiui⁵.

⁵ Plačiau: <https://en.ehu.lt/events/call-for-participation-the-legacy-of-simone-de-beauvoir-and-post-feminist-condition-in-the-21st-century/>

Kaip reikšmingas kitos konferencijas organizuotas 2019–2023 metais galima būtų paminėti šias:

1. International conference “Higher Education in Times of Crisis – Hannah Arendt’s Intellectual Legacy and Political Impact”. 2019 September 23-24, Vilnius
2. International seminar on Jewish studies, 2019-01-31, Vilnius
3. EHU Hosted an International Conference “Thinking in Crisis”. The conference raised questions about the difficult situation that has been developing around liberal education in recent years. June 28–30, 2022, Vilnius, EHU
4. International Conference “The Grand Duchy of Lithuania: Contemporary Belarusian Studies”, November 3-4, 2022, Vilnius, EHU
5. International conference “European Education on values and humanity” (EEVH). Humanitarian knowledge, human rights and “good” governance”: state, academic and human rights advocacy institutions in Lithuania for promoting human rights and education of professionals from CIS countries and the countries of Eastern Partnership. September 19-23, 2019, Vilnius, EHU
6. The International Conference “Constitutionalism in Europe: Current Challenges and Prospects for the Future”. November 25, 2022, Vilnius, EHU
7. International Academic Conference in Honor of the 30th Anniversary of the European Humanities University
8. The X International Conference in Economics and Finance. December 21, 2022, Vilnius, EHU
9. The international conference “The Legacy of Simone de Beauvoir and Post / Feminist Condition in the 21st century”. 2019, October 17-19, Vilnius

2.2. Mokslo publikacijos ir periodiniai mokslo leidiniai

EHU dėstytojai kasmet publikuoja nuo 30 iki 50 įvairaus pobūdžio mokslinių publikacijų ir paskelbia 15–30 meno darbų. Pagrindinę mokslinių publikacijų dalį sudaro straipsniai recenzuojamuose Lietuvos ir užsienio mokslo žurnaluose bei mokslinių konferencijų publikacijų leidiniuose. Taip pat yra nusistovėjusi tendencija kasmet publikuoti 1 arba 2 socialinių-humanitarinių mokslų srities monografijas. Kaip Lietuvos mokslų tarybos ekspertų geriausiai įvertintas monografijas galima paminėti Sergejaus Šabelcevo monografiją ШАБЕЛЬЦЕВ, С. (2021). *Белорусы в Аргентине: идентификация, адаптация и общественно - политическая деятельность (конец XIX — начало XXI ВВ.)*, įvertinta 354 taškais, Irynos Ramanavos monografija Ramanava, I. (2021). *Клеймение Красного Дракона: БССР в 1937-1939 гг.*, įvertinta 231 tašku. Sergejaus Stureikos monografija Stureika, S. (2022). *Афганцы в Беларуси: этническая идентичность и культурные традиции*, įvertinta 135 taškais.

Menininkai savo darbus 2019–2023 m. skelbė ne tik Lietuvos ir Baltarusijos vietinio ir nacionalinio žinomumo meninėse erdvėse tokiose kaip Nacionalinis Baltarusijos šiuolaikinio meno centras (Minskas), Vilniaus dailės akademijos galerijoje, “TC” galerijoje Minske, bet ir prestižinėse meno erdvėse užsienyje.

Nors pandemija reikšmingai apribojo profesionalus meno sklaidos galimybes, vis dėlto galima pasidžiaugti tam tikrais reikšmingais Universiteto menininkų veiklos rezultatais tarptautinėje erdvėje. Kaip reikšmingiausi įvardyti docento Sergei Selezkių dalyvavimas tarptautinėje bienalėje Belgrade (6th International Watwrcolor Biennial Belgrade 2020); profesoriaus Artūro Railos darbų demonstravimas kolektyvinėje parodoje Prahoje (Group

exhibition “The Cave and the Garden”, Centre for Contemporary Art “Art Futura”; docentės Julijos Titowos dalyvavimas ir laimėjimas tarptautiniame animacinių filmų festivalyje (Winner of ANIMARKT Stop Motion Forum 2020, Lodzėje, Lenkijoje; doktorantės Ksenijos Štalenkovos gautas specialusis prizas tarptautiniame dramos konkurse Badenweiler-2020, Štutgarte, Vokietijoje; Valentino Klimašausko 14-osios Baltijos trienalės: Nesibaigiančios kovos kuravimas Šiuolaikinio meno centre, 2021 m.; Iljos Bereznicko Iliustracijos knygai „Granny Love’s Birthday“ (4 nakties magija), Izraelyje, 2021 m.; Aliaksandro Marchankos režisuoto spektaklio „Kviepuojame kartu“ demonstravimas tarptautiniame festivalyje „Re: writing the future“ Berlyne, 2021 m.; Irinos Kodyukovos animacinis filmas „Dantė. Beatričė“ apdovanotas auksiniu virtualiu finalininko vainiku nepriklausomo kino festivalyje „Prizma“ Romoje, 2021m., Valentyno Odnoviuno dalyvavimas Europos jaunųjų fotografų festivalyje “Circulation(s)” Paryžiuje, 2022 m., Julijos Titowos Lietuvos rusų dramos teatro spektaklio „Dievų aušra“ video instaliacija, Avinjone, Prancūzijoje, 2023 m.

Iki 2020 m. Universitete buvo leidžiami 3 mokslo žurnalai (“Topos”, “Crossroads”, “Belarusian History Review”), tačiau įvykdžius pertvarkas ir optimizavimo procesus Universiteto mokslo (meno) veiklos srityje, 2020 – 2021 akademiais metais nustota leisti mokslo žurnalai „Kryžkelės“ (angl. – „Crossroads“) ir „Tsytshrift“. Nuo 2020 – 2021 m., vadovaujantis Universiteto vadovybės sprendimu, pagrindiniu EHU recenzuojamu mokslo žurnalu tapo ir toliau reguliariai (2 numeriai per metus) leidžiamas mokslo žurnalas „Topos“, kuris nuo 2022 metų yra indeksuojamas Scopus⁶ duomenų bazėje.

2.3. Projektinė veikla

Nuo 2018 m. kovo mėn. EHU, bendradarbiaujant su Baltarusijos nacionaliniu Tarptautinės paminklų ir paveldo vietovių tarybos (ICOMOS) komitetu nuosekliai įgyvendina vystomojo bendradarbiavimo projektus dėl buvusių sinagogų Baltarusijoje restauravimo koncepcijų kūrimo. Tokios projektinės veiklos, kuri yra remiama Užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo programos lėšomis, pagrindu yra skatinami dvišaliai santykiai tarp Baltarusijos ir Lietuvos kultūros paveldo ekspertų bei istorikų, dalijimasi gerąja patirtimi dėl vietinių visuomenių įsitraukimo į kultūros paveldo aktualizacijos sprendimais.

EHU dėstytojai aktyviai bendradarbiauja su kitais Lietuvos universitetais (Vilniaus universitetu, Vytauto Didžiojo universitetu ir kt.) įgyvendinant bendrus Europos Komisijos remiamus Horizon 2020 projektus (tarp jų - EU-STRAT, C.O.N.T.A.C.T., EURCOOP ir kiti) bei Erasmus+ Key Action 2 strateginės partnerystės projektus⁷

2016–2019 m. laikotarpiu EHU teisės krypties mokslininkai, kartu su akademiais ir socialiniais partneriais iš Baltarusijos ir Vakarų Europos šalių įgyvendino Europos Komisijos finansuotą projektą “Jean Monet Chair”, skirtą rengti studijų medžiagą (skaitmenines platformas, mokymo priemones, studijų literatūrą) ir tokiu būdu užtikrinti kokybiškesnę Vakarų Europos teisinės minties bei praktikos sklaidą Rytų Europos šalyse.

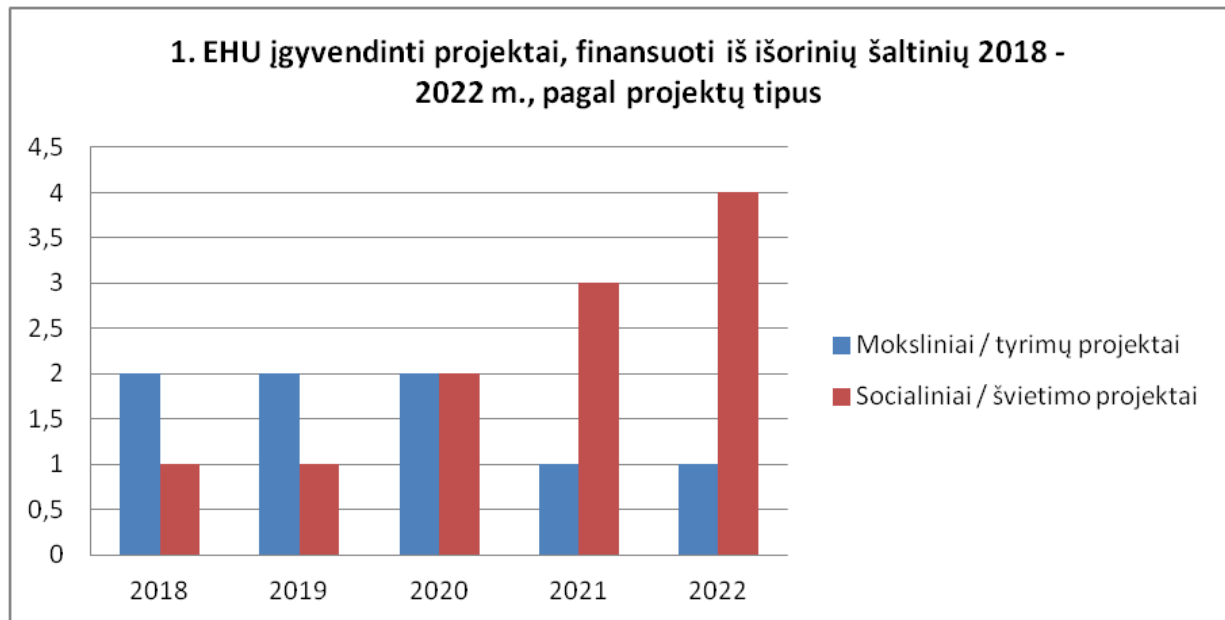
Nuo 2018 m. EHU aktyviai dalyvauja ir kituose tarptautiniuose projektuose, finansuojamuose pagal įvairias finansines programas: ERASMUS + strateginė partnerystė, JAV ambasados Lietuvoje dotacijos, EK delegacijos Baltarusijoje dotacijos, Lietuvos URM demokratijos skatinimo programa ir kt. 2022 m. rudenį EHU buvo pakviestas į konsorciumą (vadovaujantis partneris – Lundo universitetas, Švedija), o paraiška buvo pateikta „Horizon Europe“ programai (MSCA Doctoral Networks 2022 (HORIZON-MSCA-2022-DN-01)) . EHU taip pat kasmet įgyvendino bent po vieną mokslo projektą (finansuojamą iš Erasmus +

⁶ <https://www.scopus.com/sourceid/21101104841>

⁷ Pavyzdžiui, AIMED projektas №: 2018-1-PL01-KA203-051106

Jean Monnet programų ir Lietuvos URM finansinių priemonių), taip pat aktyviai teikė paraiškas kitoms programoms, ypač pagal į Lietuvos mokslo tarybos paskelbtas finansavimo priemones (Tyrėjų grupių projektai, Bendra Lietuvos ir Lenkijos mokslinių tyrimų programa ir kt.).

1 diagramoje pateikiama EHU įgyvendintų projektų (pagal projektų tipus) statistika.

Matyti, kad įgyvendinamų mokslinių / tyrimų projektų skaičius per 2018 – 2020 metų laikotarpį išliko stabilus, tačiau sumažėjo per 2021 – 2022 metų laikotarpį. Universiteto trumpalaikiuose ir ilgalaikiuose veiklos planuose yra numatytos mokslinių projektų rengimo skatinimo ir išorinių lėšų, skirtų mokslinių projektų finansavimui, pritraukimo priemonės.

Tuo tarpu įgyvendinamų socialinių ir švietimo projektų, finansuojamų iš išorinių šaltinių, skaičius 2018 – 2022 m. laikotarpyje nuolat augo, išlieka šių projektų augimo tendencija ir artimiausioje ateityje.

EHU Seed fondas (dabar - Plėtros fondas) buvo sukurtas 2022/2023 mokslo metais, siekiant finansuoti mokslinių tyrimų ir meno projektus, kurie yra glaudžiai susiję su EHU misija ir strategija bei leidžia pasiekti kokybiškų rezultatų ir tarptautinį matomumą.

2.4. Mokslo centrų veikla

EHU veiklą vykdo 7 tyrimų centrai ir laboratorijos (Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centras, Lyčių studijų centras, Filosofinės antropologijos tyrimų centras “Topos”, Vokiečių studijų centras, Žydų studijų centras, Kritinio urbanizmo laboratorija, Vizualinės kultūros ir šiuolaikinio meno tyrimų laboratorija) kurie pagal savo tyrimų interesus vykdo mokslinius tyrimus, publikuoja mokslines publikacijas, organizuoja mokslo ir mokslo populiarinimo renginius, rengia paraiškas ir įgyvendina nacionalinių bei tarptautinių programų projektus. Svarbu pažymėti, kad EHU veikiantys centrai stengiasi į savo vykdomas veiklas įtraukti studentus ir doktorantus. Pavyzdžiui 2018 m. filosofijos mokslo krypties doktorantė Kseniya Shtalenkova, aktyviai dalyvaujant Filosofinės antropologijos tyrimų centro “Topos” veikloje publikavo ir Lietuvos pinigų muziejuje pristatė tarpdisciplininę mokslo monografiją “Money and Ideology: Hundred Years’ [R]evolution of Belarusian-ness”. Konstitucionalizmo

ir žmogaus teisių centro lektorės Inesos Stolper vadovaujami teisės krypties studentai trečius metus iš eilės dalyvavo tarptautiniame konkurse “Nelson Mandela World Human Rights Moot Court Competition”.

Ypatingai reikšminga įvardinama mokslinė, edukacinė ir mokslo populiarinimo veikla, kurią atlieka EHU Kritinio urbanizmo laboratorija. Be nuoseklių mokslininkų urbanistikos tyrimų vykdymo, paraiškų dalyvauti Horizon 2020 projektuose rengimo ir tarptautinių mokslinių tinklų plėtojimo, laboratorija didelį dėmesį skiria sukaupytų mokslinių žinių sklaidai. Kasmet organizuojamos urbanistikos tyrimais besidominčių studentų ir moksleivių vasaros stovyklos.⁸

2016–2020 m. EHU Kritinio urbanizmo laboratorija organizavo 5 taikomasias urbanistinės vasaros mokyklas⁹, kurių metų buvo surinkta medžiaga knygai “Re-Tooling Knowledge Infrastructures in a Nuclear Town¹⁰”, kuri išleista 2021 m.

Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centras 2021–2022 m. įgyvendino projektą „EHU Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centro potencialo stiprinimas įgyvendinant naujas veiklas“. Projekto metu buvo suformuoti ir veikė penki Centro teminiai sektoriai: 1. Advokatai už teisinę valstybę; 2. Moksliniai tyrimai; 3. Bendradarbiavimas su tarptautiniu teisės ekspertų tinklu, dalyvaujant ir organizuojant tarptautines konferencijas, vebinarus bei teises konsultacijas; 4. Teisės klinika; 5. Profesinis tobulėjimas ir tobulumas mokymo srityje. Centre 2021-2022 m. sukurti keturi novatoriški internetiniai kursai teisininkams dviem kalbomis (rusų ir anglų), bendradarbiaujant su projektu *Universities Without Borders*. Taip pat buvo dėstomi kursai dviem kalbomis teisininkams iš penkių šalių: Azerbaidžano, Baltarusijos, Moldovos, Rusijos ir Ukrainos. Išduoti EHU pažymėjimai apie studijų baigimą 38 absolventams - teisininkams iš įvardintų šalių. Pravesta vebinarų serija „Kaip paruošti ir išsiųsti individualią žinutę Žmogaus teisių komitetui?“. Centro tyrimų rezultatai 2022 m. birželio 21 d. buvo pristatyti tarptautinėje mokslinėje konferencijoje *Vienna Academic Conference* centro narių M. Žarilovskajos ir L. Uljašinos pranešimu „International obligations of the Republic of Belarus in the field of human rights and trade union rights: a comparative legal analysis of the right to freedom of association“. Vėliau šio pranešimo pagrindu buvo paskelbtas mokslinis straipsnis. 2021–2021 akademisiais metais buvo sukurta internetinė biblioteka, kurioje talpinama advokatų, juristų, teisės studentų mokslinės bei praktinės publikacijos. 2022 m. Centras organizavo Vasaros Universitetą „Teisė – žmonija ir technologijos“, kuriame dalyvavo 30 dalyvių, o taip pat Vasaros mokyklą „Tarptautinės komercinės teisės ir arbitražo“, kurioje dalyvavo 23 EHU ir Ukrainos universitetų studentai. 2022 m. Centro nariai su kolegomis iš kitų Europos universitetų pradėjo rengti pirmąjį lotyniškų terminų teisinį žodyną su vertimu į šešias Europos kalbas, egzistuojančias Rytų Europos erdvės regione. Paramą teikia Atviros visuomenės universitetų tinklas (OSUN).

Tyrimų centrai, kartu su akademisiais departamentais vien 2021–2022 akademisiais metais realizavo daugiau negu 200 įvairaus pobūdžio veiklos rezultatų, įskaitant publikacijas, pranešimus konferencijose, mokslo populiarinimo veiklas, projektus ir kt.

Kaip reikšmingiausios veiklos paminėtinos: projekto „Women in Tech“ rėmuose vykęs Lyčių studijų magistrantų stipendijų konkursas 2021 m.; projekto interneto svetainės <https://wintech.me/> atidarymas 2022 m.; Vasaros mokykla „Skaitmeninis solidarumas“ 2022 m.; Forumas „Women in Tech“ Baltarusijos startuolių centre „Imaguru“. 2021–2022 m. m. pradedama įgyvendinti Lyčių studijų magistrantūros programa; prancūzų rašytojos Annie Ernaux romano "L'Événement" vertimo pristatymas (vertė Ivanou Uladzislaū).

⁸ Plačiau apie kritinio urbanizmo laboratorijos veiklą: <http://criticalurbanism.org/>

⁹ <http://criticalurbanism.org/knowledge-infrastructure-nuclear-town/>

¹⁰ <http://criticalurbanism.org/book-re-tooling-knowledge-infrastructure-in-a-nuclear-town/>

Kritinės urbanistikos laboratorija organizavo seminarą „Skaitmeninio giminiavimosi erdvės“; Visagino vasaros mokyklos metu testavo projektą „Participatory Urban Research Model for Small Monofunctional Towns“; vyko viešas knygos „Re-Tooling Knowledge Infrastructures in a Nuclear Town“ pristatymas.

Vizualinės kultūros ir šiuolaikinio meno studijų laboratorija pristatė Pavel Niakhayeu kelis garso projektus: „Jazepo Drazdovičiaus dienoraščiai“; „Politiniai garso takeliai: klausytis politinių protestų Minske, Baltarusijoje“; Andrejaus Gornychos ir Jurijaus Stayunichau dokumentinį filmą „Pilietybės šventė“ (2021 m., 20 min.) – apie masiškiausią Baltarusijos protesto akciją 2020 m. rugpjūčio 16 d.; EHU studentų filmų festivalį „Retrospective-X: EHU“, <https://www.instagram.com/retrospective.ehu>;

Ypatingo dėmesio verta 2020–2021 akademinių metais persitvarkiusio ir atsinaujinusio Baltarusijos ir regiono tyrimų centro veikla. Atsižvelgiant į politinę situaciją Baltarusijoje bei jos iššauktas sankcijas baltarusių mokslininkams, palaikantiems opoziciją, EHU, o konkrečiai – Baltarusijos ir regiono tyrimų centras tapo finansinės ir humanitarinės paramos centru šiems mokslininkams. Ši iniciatyva sukūrė kokybišką akademinių kolektyvų sinergiją, kuri ne tik padėjo atliepti paramos sudėtingoje situacijoje atsidūrusiems mokslininkams, misiją, bet kartu ir reikšmingai sustiprino EHU mokslinės veiklos potencialą istorijos mokslo kryptyje. 2020–2022 metais į EHU priimta 35 baltarusių mokslininkai, kurie ženkliai prisidėjo prie Universiteto mokslo potencialo padidinimo, publikavę reikšmingų mokslo publikacijų. Vien tik 2021 metais šie mokslininkai publikavo 16 mokslo darbų, tarp kurių 1 monografiją, 1 mokslo darbų rinkinį, 2 straipsnius tarptautinio lygio mokslo žurnaluose, 12 mokslo publikacijų kituose mokslo leidiniuose. Pagal kasmetinį institucijų mokslo (meno) veiklos vertinimą, organizuojamą Lietuvos mokslų tarybos, 2021 metų šių mokslininkų indėlis Universitetui sudaro 52 proc. nuo visų gautų taškų. Greta fundamentinės mokslinės veiklos darbų per aptariamąjį laikotarpį mokslininkai taip pat realizavo apie 50 įvairaus pobūdžio mokslo populiarinimo veiklų. Pažymėtina, kad šį mokslininkų kolektyvą 2021–2022 akademinių metais papildė 4 mokslininkai, kuriems parama buvo skiriama iš Open Society University Network programos Threatened Scholars Initiative (plačiau žr. EHU dalyvavimas Open Society University Network veikloje).

2020–2022 akademinių metais Universitete susikūrė ir toliau tęsė veiklą EHU teisės klinika. Projektas „EHU teisės klinika“ pradėtas įgyvendinti 2020 m. gruodžio mėn. studentų iniciatyva. Klinikos sukūrimo priežastis buvo poreikis tobulinti magistrantūros studijų programos „Tarptautinė teisė ir Europos Sąjungos teisė“ studentų praktinius įgūdžius, taip pat atlikti šviečiamąjį ir informacinį darbą Baltarusijos pilietinei visuomenei, susijusį su politine krize ir masiniais žmogaus teisių pažeidimais Baltarusijos Respublikoje po Baltarusijos Respublikos prezidento rinkimų, įvykusių 2020 m. rugpjūčio mėn.

2.5. Ekspertinė veikla

Universiteto dėstytojai aktyviai dalyvauja Baltarusijos visuomeninėje veikloje kaip ekspertai, Europos Sąjungos politikos ir aktualijų specialistai, Bolonijos proceso konsultantai baltarusiškam švietimo sektoriui¹¹.

Universiteto teisės profesoriai ir docentai bendradarbiauja su Lietuvos institucijomis žmogaus teisių gynimo ir Europos žmogaus teisių (EŽT) konvencijos ekspertizės srityje: 2019

---

¹¹ Verta pabrėžti, kad Baltarusijos NVO Asamblėjos pirmininkas yra EHU absolventas. Plačiau: <http://belngo.info/en>

m. rugsėjo 19-23 d. EHU kartu su Nordic Summer University ir J. Altghusius institutu surengė tarptautinę konferenciją „Europos švietimas apie vertybes ir humaniškumą“ (EEVH), kurioje daugiausiai dėmesio buvo nagrinėjama valstybinės, akademinės ir žmogaus teisių gynimo institucijos Lietuvoje, skatinančios žmogaus teises ir NVS šalių bei Rytų partnerystės šalių specialistų švietimą.

Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centre 2021-2022 m. sukurti keturi novatoriški internetiniai kursai teisininkams dviem kalbomis (rusų ir anglų), bendradarbiaujant su projektu *Universities Without Borders*. Taip pat buvo dėstomi kursai dviem kalbomis teisininkams iš penkių šalių: Azerbaidžano, Baltarusijos, Moldovos, Rusijos ir Ukrainos. Išduoti EHU pažymėjimai apie studijų baigimą 38 absolventams - teisininkams iš įvardintų šalių. Pravesta vebinarų serija „Kaip paruošti ir išsiųsti individualią žinutę Žmogaus teisių komitetui?“ 2021-2022 akademiniiais metais Centro tyrimų rezultatai 2022 m. birželio 21 d. buvo pristatyti tarptautinėje mokslinėje konferencijoje *Vienna Academic Conference*

2023 m. Kokybinio aukštojo mokslo institucijų ir mokslinių tyrimų centrų vertinimo metu tarptautiniai ekspertai teigiamai atsiliepė apie Universiteto dėstytojų vykdomą ekspertinę veiklą. Pažymėjo, kad Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centras yra svarbus tyrimų centras, kuris teikia ekspertines žinias įvairioms nacionalinėms ir tarptautinėms institucijoms (konsultacijos visuomeninėms organizacijoms, verslui, nevyriausybinėms organizacijoms) lyčių lygybės, moterų padėties Baltarusijoje ir Ukrainoje bei kitais klausimais. Tai yra naudingas įnašas į pagrindines politikos žinias, kurios gali padėti priimti pagrįstus sprendimus dėl regioninių santykių ir strategijos.

3. Poveikis šalies ir regiono plėtrai

Universiteto absolventai bei dėstytojai dalyvauja plėtojant Baltarusijos ir Lietuvos regionų ekonominę pažangą, sprendžiant visuomenės, bendruomenės socialines problemas, gerinant visuomenės gyvenimo kokybę. Universiteto absolventai taip pat aktyviai reiškiasi prodemokratiškoje politinėje bei visuomeninėje veikloje, daugiausia Baltarusijoje. Beveik 70 proc. absolventų teigia, kad Universitetas įkvėpė juos būti aktyviais piliečiais.

Per 13 Universiteto veiklos Vilniuje metų EHU absolventais tapo 2457 asmenys, iš jų 95 proc. - Baltarusijos piliečiai ir nuolatiniai rezidentai. Grįžę po studijų atgal į Baltarusiją, EHU absolventai sudaro kritinę masę jaunų žmonių, įgijusių vakarietiškomis vertybėmis bei laisvėmis grindžiamą išsilavinimą. Iš karto po studijų baigimo 62% EHU absolventų grįžta gyventi ir dirbti į Baltarusiją ir taip įprasmina Universiteto misiją.

Paskutinės EHU absolventų apklausos rezultatai rodo, jog virš 83% Universiteto absolventų dirba pagal EHU įgytą specialybę. 89% absolventų yra įsitikinę, kad EHU studijos suteikė pagrindą ir sąlygas deramam jų pasirengimui šiuolaikinei darbo rinkai. Universiteto absolventai ne tik lengvai integruojasi į Baltarusijos bei Lietuvos darbo rinkas, bet ir patys kuria darbo vietas. Net penktadalis Universiteto absolventų įkuria savo verslą. Viena Universiteto absolvento įkurta įmonė vidutiniškai sukuria nuo 5 iki 10 darbo vietų Lietuvos ir Baltarusijos piliečiams. Net 49% baigusiujų EHU uždirba daugiau nei vidutinį Minsko atlyginimą.

2023 m. Kokybinio aukštojo mokslo institucijų ir mokslinių tyrimų centrų vertinimo metu tarptautiniai ekspertai teigiamai atsiliepė apie Universiteto poveikį šalies ir regiono plėtrai. Vertinimo išvadose ekspertai pažymėjo, kad ryškiausias Universiteto socialinis ir ekonominis poveikis yra susijęs su Baltarusija ir tolesne jos plėtra, kuri apima jos pilietinę visuomenę ir demokratiją puoselėjančius projektus (remiamą Atviros visuomenės universitetų tinklo (Open Society Universities Network)), arba projektą, sprendžiantį su posovietinėmis

šalimis susijusią depresiją. Tarp kitų projektų galima paminėti EHU demokratijos stovyklos, orientuotos į politinio dalyvavimo Baltarusijoje didinimą, užbaigimą (finansuoja Tarptautinis rinkimų sistemų fondas (The International Foundation for Electoral Systems)) arba Baltarusijos kaimynystės politikos tyrimų tinklo projektą, finansuojamą Latvijos tarptautinių reikalų instituto. Gerai atsiliepią apie Konstitucionalizmo ir žmogaus teisių centro veiklą, jo mokslininkų teikiamas ekspertines žinias įvairioms nacionalinėms ir tarptautinėms institucijoms, visuomeninėms organizacijoms, verslui, nevyriausybiniams organizacijoms lyčių lygybės, moterų padėties Baltarusijoje ir Ukrainoje bei kitais klausimais. Centras papildo pagrindines politikos žinias, kurios gali padėti priimti pagrįstus sprendimus dėl regioninių santykių ir strategijos. Vizito metu buvo patvirtintas šis reikšmingas ekonominis ir socialinis poveikis, ypač Baltarusijos ir Ukrainos klausimais, bei stiprus bendradarbiavimo dėmesys regione. Užsienio ekspertai pažymėjo, kad EHU yra saugus uostas Baltarusijos ir Ukrainos mokslininkams ir studentams.

Užsienio ekspertai pažymėjo, kad svarbiausias indėlis į visuomenę yra kritiškas požiūris į Baltarusijos socialinę politinę raidą. Šiuo atžvilgiu bendras EHU poveikis padidėjo, kai buvo įkurtas Baltarusijos ir regiono studijų centras. Aktualios yra „Pagalba mokslininkams grėsmėje“ iniciatyvos ir Baltarusijos bei Ukrainos mokslininkų priėmimas. Apibendrinant ekspertai pažymėjo, kad EHU reprezentuoja labai geras MTEP galimybes už akademinės bendruomenės ribų, o tai apima adekvatų ryšį su kitomis institucijomis, sprendimus priimančiais asmenimis ir visuomene. Šie santykiai taip pat gerai puoselėjami su Lietuvos mokslo taryba, Europos Komisija ir kitomis užsienio institucijomis JAV, Vokietijoje ir kt.

Taigi, vykdydamas savo veiklą, EHU esmingai prisideda prie demokratizacijos procesų skatinimo Baltarusijoje, taip teikdamas naudą tiek Baltarusijos, tiek Lietuvos visuomenėms. Tokiu būdu vykdamas savo akademinę veiklą EHU siekia įtvirtinti Vilnių kaip regiono akademinį traukos centrą, suteikiantį galimybes Baltarusijos ir kitų Rytų Europos šalių jaunimui įgyti europinėmis vertybėmis grįsta išsilavinimą.